

Kur'an'da İslam Öncesi Kültür: Emrah Dindi'nin Eserine Akademik Bir Bakış¹

Büşra Özdemir | ORCID: 0000-0001-8157-656X. | bozdemir@agri.edu.tr

Arş. Gör. Dr., Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

Tefsir Anabilim Dalı, Ağrı, Türkiye

ROR ID: <https://ror.org/054y2mb78>

Öz

Kur'an'da İslam Öncesi Kültür adlı eserinde Emrah Dindi, Kur'an ile İslam öncesi Arap toplumunun sosyo-kültürel yapıları arasındaki etkileşimi inceleyerek, Kur'an'ın indiği kültürel bağlam üzerine derinlemesine analizler sunmaktadır. Dindi, ritüeller, aile hukuku, ticaret, ceza hukuku, beslenme kuralları ve yönetim gibi alanlarda yaptığı karşılaştırmalı tartışmalarla, Kur'ani hükümlerin mevcut uygulamaları yansıttığını ve dönüştürdüğünü ileri sürmektedir. Bu eser, Kur'ani öğretileri tarihsel ve toplumsal bağlamında konumlandırarak, bu öğretilerin ilahi mesajların kabulünü nasıl kolaylaştırdığını vurgulamak suretiyle İslam araştırmalarına önemli bir katkı sunmaktadır. Bununla birlikte, eserin bazı eleştirilere açık olduğu da göz ardı edilmemelidir. Dindi'nin yorumları zaman zaman genellemelere ve zorlamalı analogilere dayanmakta, bu durum ise argümanlarının nesnellliğini zayıflatabilmektedir. Özellikle, Kur'an'ın Câhiliye dönemi kültürel kodlarından yoğun bir şekilde etkilendiği iddiası, bu kültürel unsurların insanlığın ortak mirasına ait olabileceği ihtimalini göz ardı etmektedir. Kur'an'ın tarihsel gerçekliklere duyarlılığını kabul etmekle birlikte, onun evrensel ve tarih-üstü mesajlarının da dikkate alınması gerekmektedir. Sonuç olarak, Dindi'nin çalışması, alanında değerli bir kaynak olmakla birlikte, dikkatli ve eleştirel bir okumayı gerektirmektedir. Eserdeki bazı argümanlar daha fazla geliştirmeye ihtiyaç duymakta, bu durum ise ilgili alanda derinlemesine araştırmalara ve daha geniş çaplı çalışmalara kapı aralamaktadır.

¹ Emrah Dindi, *Kur'an'da İslam Öncesi Kültür* (Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2018).

Anahtar Kelimeler

Kur'an, İslam Öncesi Kültür, Cahiliye, İslami Ritüeller, Sosyo-Kültürel Analiz.

Atıf Bilgisi

Özdemir, Büşra. "Kur'an'da İslam Öncesi Kültür: Emrah Dindi'nin Eserine Akademik Bir Bakış". *Nisar* 5 (Kasım 2024), 145-153.

Geliş Tarihi	01.09.2024
Kabul Tarihi	15.10.2024
Yayın Tarihi	30.11.2024
Değerlendirme	İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme
Etik Beyan	Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.
Benzerlik Taraması	Yapıldı - Turnitin
Etik Bildirim	nisardergisi@gmail.com
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
Finansman	Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.
Telif Hakkı & Lisans	Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Kur'an'da İslam Öncesi Kültür: An Academic Perspective on Emrah Dindi's Work

Büşra Özdemir | ORCID: 0000-0001-8157-656X. | bozdemir@agri.edu.tr

Research Assistant Dr., Ağrı İbrahim Çeçen University, Faculty of Islamic Sciences,

Department of Tafsir, Ağrı, Türkiye

ROR ID: <https://ror.org/054y2mb78>

Abstract

In Kur'an'da İslam Öncesi Kültür, Emrah Dindi examines the interplay between the Qur'an and the socio-cultural structures of pre-Islamic Arab society, offering in-depth analyses of the cultural context in which the Qur'an was revealed. Through comparative discussions on rituals, family law, commerce, criminal law, dietary rules, and governance, Dindi argues that the Qur'anic rulings reflect and reform pre-existing practices. The book contributes significantly to Islamic studies by situating Qur'anic teachings within their historical and social milieu, highlighting how these teachings facilitated the acceptance of divine messages. However, the work is not without criticism. Dindi's interpretations, at times, involve overgeneralizations and forced analogies, which may compromise the objectivity of his arguments. Specifically, his claim that the Qur'an draws heavily from the cultural codes of the Jāhiliyya period overlooks the possibility that many of these cultural elements belong to the shared heritage of humanity. While acknowledging the Qur'an's responsiveness to historical realities, the text must also account for its universal, trans-historical messages. Thus, although Dindi's work is a valuable resource for scholars, it necessitates careful and critical reading, with some arguments warranting further refinement. The study invites deeper research and opens avenues for expanded exploration in the field.

Keywords

Qur'an, Pre-Islamic Culture, Jāhiliyya, Islamic Rituals, Socio-Cultural Analysis.

Citation

Özdemir, Büşra. "Kur'an'da İslam Öncesi Kültür: Emrah Dindi'nin Eserine Akademik Bir Bakış". *Nisar* 5 (Kasım 2024), 145-153.

Date of Submission	01.09.2024
Date of Acceptance	15.10.2024
Date of Publication	30.11.2024
Peer-Review	Double anonymized - Two External
Ethical Statement	It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been

Plagiarism Checks	properly cited.
Conflicts of Interest	Yes - Turnitin
Complaints	The author(s) has no conflict of interest to declare. nisardergisi@gmail.com
Grant Support	The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.
Copyright & License	Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0 .

Giriş

Dindi, eserin giriş bölümünde, Kur'an'ın indirildiği dönemin sosyo-kültürel yapılarıyla olan ilişkisini detaylı bir şekilde ele alır. Bu bağlamda, Kur'an'ın içerdiği mesajların, dönemin Arap toplumunun kültürel kodlarıyla nasıl etkileşimde bulunduğunu tartışır. İlahi metinlerin, indirildikleri dönemin kültürel ve coğrafi koşullarından bağımsız olmadığını savunan yazar, bu durumun Kur'an'ın anlaşılmasında kritik bir rol oynadığını belirtir. Bu giriş, okuyucuya kitabın ana teması hakkında kapsamlı bir çerçeve sunarak, eserin ileri bölümlerinde ele alınacak konuların zeminini oluşturur.

1. Kur'an'ın İbadetlerle İlişkisi

Bu bölümde Dindi, Kur'an'ın ibadetlerle ilgili hükümlerini İslam öncesi Arap toplumunun ibadet pratikleriyle kıyaslayarak ele alır. Özellikle Ramazan orucu, namaz vakitleri ve ay takvimi gibi konularda, Kur'an'ın bu pratikleri nasıl yeniden yorumladığı ve dönemin toplumsal yapısına nasıl adapte ettiğini inceler. Dindi, bu hükümleri analiz ederken, Kur'an'ın ibadetleri mevcut kültürel pratikler üzerine inşa ettiğini ve bu durumun, mesajın kabulünü kolaylaştırdığını ileri sürmektedir. Yazar, özellikle Cahiliye dönemindeki Hira mağarasına çekilme geleneği ve Kureyş kabilesinin oruç uygulamaları gibi pratiklerin, İslam'ın ibadet anlayışına etkilerini ayrıntılı bir şekilde tartışır.

Bu bağlamda Dindi, ibadetlerin evrensel mesajlarını aktarmada Kur'an'ın kullandığı stratejileri analiz eder. Kur'an'ın bu ibadetleri, o dönemin kültürel kodları üzerinden sunmasının, dinî mesajın benimsenmesini ve yayılmasını hızlandırdığı sonucuna varır. Bu tespit, Kur'an'ın sadece dinî bir metin olmanın ötesinde, aynı zamanda sosyal ve kültürel bir rehber olarak da işlev gördüğünü ortaya koymaktadır.

2. Aile ve Miras Hukuku

Kitabın ikinci bölümünde Dindi, Kur'an'ın aile ve miras hukuku ile ilgili hükümlerini İslam öncesi Arap toplumunun aile yapıları ve gelenekleriyle karşılaştırarak ele alır. Kadının aile içindeki rolü, nikah, talak (boşanma), mehir ve miras gibi konular, dönemin sosyo-kültürel yapıları bağlamında analiz edilmektedir. Dindi, Kur'an'ın bu konulardaki hükümlerinin, Arap toplumunun ihtiyaçlarına ve beklentilerine uygun bir şekilde şekillendirildiğini iddia eder. Yazar, bu bağlamda kadının eve ait olma telakkisi ve bu çerçevede Kur'an'ın getirdiği yenilikler üzerinde durur.

Bu bölümde Dindi, İslam öncesi dönemde kadının aile içindeki konumunu detaylandırarak, Kur'an'ın bu konudaki düzenlemelerinin toplumsal yapı üzerindeki etkilerini tartışır. Erkeğin koca olarak aile içindeki rolü ve kadının bu rol karşısındaki konumu, dönemin sosyo-ekonomik yapıları ile ilişkilendirilir. Dindi, Kur'an'ın aile ve miras hukuku bağlamında getirdiği yeniliklerin, Arap toplumunun mevcut yapısını nasıl dönüştürdüğünü ve bu düzenlemelerin uzun vadeli toplumsal etkilerini ortaya koyar.

3. Ticaret ve Ekonomi

Dindi, üçüncü bölümde Kur'an'ın ticaret ve ekonomi konusundaki hükümlerini İslam öncesi Arap toplumunun ticari pratikleri ile ilişkilendirir. Ribâ (faiz), yemin, kefâret ve ticarî ahkâm gibi konular, İslam öncesi ticaret hayatı bağlamında incelenir. Dindi, Kur'an'ın bu alandaki hükümlerinin, mevcut ticaret pratiklerine yönelik düzenlemeler getirdiğini ve bu düzenlemelerin ahlâkî bir çerçeveye oturduğunu savunur.

Özellikle ribâ konusundaki tartışmalar, Kur'an'ın bu ekonomik düzenlemelerinin sadece ahlâkî bir nitelik taşımadığını, aynı zamanda ekonomik bir strateji olarak da değerlendirilebileceğini ortaya koyar. Dindi, ribânın yasaklanmasının, Mekke ve Medine'deki ekonomik güç dengeleri üzerinde nasıl bir etkisi olduğunu tartışır. Bu bağlamda, Kur'an'ın ekonomik hayatı düzenleme şeklinin, dönemin ticaret pratiklerini nasıl dönüştürdüğünü ve bu dönüşümün toplumsal yapıya nasıl yansıdığını ele alır.

4. Ceza Hukuku ve Toplumsal Düzen

Dördüncü bölüm, Kur'an'ın ceza hukuku ile ilgili hükümlerinin İslam öncesi Arap toplumunun ceza ve adalet sistemleri ile olan ilişkisini ele alır. Kısas, diyet, zina ve hırsızlık gibi suçların cezalandırılması konusundaki hükümler, dönemin hukukî uygulamaları ile karşılaştırılarak incelenir. Dindi, Kur'an'ın bu konulardaki düzenlemelerinin, mevcut ceza hukuku uygulamalarını nasıl şekillendirdiğini ve bu düzenlemelerin toplumsal düzen üzerindeki etkilerini tartışır.

Dindi, özellikle zina suçuna verilen cezaların İslam öncesi dönemdeki ceza pratikleri ile olan benzerliklerini analiz ederken, Kur'an'ın bu cezalara getirdiği yenilikleri de vurgular. Ayrıca, kısas uygulamalarının toplumsal adaletin sağlanmasındaki rolü üzerine yaptığı detaylı tartışmalar, Kur'an'ın bu alanlardaki hükümlerinin toplumsal düzeni nasıl etkilediğini ortaya koyar.

5. Yiyecek ve İçecekler

Kitabın beşinci bölümü, Kur'an'ın yiyecek ve içecekler ile ilgili hükümlerinin İslam öncesi Arap toplumunun beslenme alışkanlıkları ile olan ilişkisini ele alır. Dindi; helal ve haram yiyecekler, içki yasağı ve diğer beslenme kuralları konusunda Kur'an'ın İslam öncesi toplumların geleneklerinden nasıl etkilendiğini tartışır. Özellikle domuz etinin haram kılınması ve içki yasağı gibi konular, dönemin inanç ve pratikleri ile karşılaştırılarak analiz edilir.

Bu bağlamda Dindi, Kur'an'ın yiyecek ve içecekler ile ilgili hükümlerinin sadece dinî bir düzenlemeden ibaret olmadığını, aynı zamanda dönemin toplumsal ve kültürel yapıları ile olan etkileşimini yansıttığını savunur. Yazar, bu hükümler aracılığıyla Kur'an'ın toplumsal yaşamı nasıl düzenlediğini ve bu düzenlemelerin uzun vadeli etkilerini tartışır.

6. Savaş ve Barış Hukuku

Altıncı bölümde, Kur'an'ın savaş ve barış hukuku konusundaki hükümleri, İslam öncesi Arap toplumunun savaş anlayışı ve pratikleri ile ilişkilendirilir. Savaş, ganimet, kölelik gibi konularda Kur'an'ın getirdiği düzenlemeler, Arap toplumunun savaş kültürü bağlamında ele alınır. Dindi, Kur'an'ın bu alanlarda getirdiği düzenlemelerin, mevcut savaş anlayışını nasıl dönüştürdüğünü ve bu dönüşümün toplumsal etkilerini tartışır.

Yazar, özellikle kölelik konusunda Kur'an'ın tutumunu analiz ederken, bu kurumun İslam öncesi dönemdeki rolünü ve İslam'ın bu kurumu nasıl ele aldığını detaylandırır. Ayrıca, savaş ganimetlerinin dağıtımı gibi konular, Kur'an'ın İslam öncesi savaş pratiklerine getirdiği yenilikler bağlamında incelenir. Dindi, bu bölümde, Kur'an'ın savaş ve barış hukuku ile ilgili hükümlerinin toplumsal yapıyı nasıl etkilediğini ve bu düzenlemelerin toplumsal barışa katkısını ele alır.

7. Adalet ve Yönetim

Kitabın yedinci bölümü, Kur'an'ın adalet ve yönetim konusundaki hükümlerinin İslam öncesi Arap toplumunun yönetim sistemleri ile olan ilişkisini ele alır. İdare, tahkim, adalet ve şûra gibi konular, İslam öncesi dönemin kabile yapıları bağlamında tartışılır. Dindi, Kur'an'ın bu alanlardaki hükümlerinin mevcut yönetim pratiklerini nasıl düzenlediğini ve bu düzenlemelerin toplumsal yapıya etkilerini analiz eder.

Bu bölümde, özellikle şûra ve meşveret sistemlerinin İslam öncesi Arap toplumunda nasıl işlediği ve Kur'an'ın bu sistemleri nasıl benimsediği tartışılır. Dindi, bu bağlamda, adalet ve yönetim konusundaki diğer hükümlerinin dönemin toplumsal yapısı ile olan ilişkisini ele alır. Kur'an'ın bu alandaki hükümlerinin, toplumun yönetim anlayışını nasıl dönüştürdüğünü ve bu dönüşümün uzun vadeli etkilerini analiz eder.

Sonuç

Emrah Dindi, *Kur'an'da İslam Öncesi Kültür* adlı eserinde, Kur'an'ın İslam öncesi Arap toplumunun kültürel yapısını yansıttığını çeşitli örnekler üzerinden ele almış ve bu bağlamda önemli çıkarımlarda bulunmuştur. Yazarın, Kur'an'ın indiği dönemin sosyo-kültürel şartlarını göz önünde bulundurarak yaptığı analizler, eserin değerini artırmakta ve İslâm ilimler alanına önemli katkılar sunmaktadır. Bununla birlikte, Dindi'nin bazı yorumlarında aşırı yorum ve çıkarımlara başvurduğu, zaman zaman zorlamalı değerlendirmeler yaptığı da gözlemlenmektedir. Bu durum, yazarın eserindeki bazı argümanlarının daha dikkatli bir şekilde ele alınması gerektiğini göstermektedir.

Dindi'nin, Kur'an'ın cahiliye kültüründen beslendiğini belirttiği bazı noktalarda, aslında bu unsurların insanlığın ortak kültür ve mirası olduğu gerçeği göz ardı edilmemelidir. Kur'an'ın, o dönemin tarihsel olgularını bünyesinde barındırırken, aynı zamanda evrensel mesajlar verdiği gerçeği unutulmamalıdır. Bu bağlamda, Kur'an'ın bazı öğretilerinin

dönemin kültürel kodlarıyla uyumlu olması, onun evrenselliğini ve tarih-üstü niteliğini ortadan kaldırmaz. Aksine, Kur'an'ın bu özelliği, onun tüm insanlığa hitap eden ortak bir mesaj olduğunu ve her dönemde farklı toplumlar tarafından anlaşılacak bir yapı sunduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, Dindi'nin hacimli çalışması, akademik hayata değerli bir katkı sunmakla birlikte, bazı noktalarda aşırı yorum ve çıkarımlar barındırmaktadır. Bu eleştirilerimiz doğrultusunda, eserin genel olarak önemli bir kaynak olduğunu kabul etmekle birlikte, bazı argümanlarının yeniden değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmek isteriz. Bu çalışma, genişletilmeye ve daha derinlemesine araştırmalara açık bir nitelik taşımaktadır. Dindi'nin bu eseri, İslâmî ilimlerle ilgilenen akademisyenler ve araştırmacılar için önemli bir referans noktası olmakla birlikte, dikkatli ve eleştirel bir okumayı gerektirmektedir.

Kaynakça | References | مصدر

Dindi, Emrah. *Kur'an'da İslam Öncesi Kültür*. Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2018.

Elmalılı, Hamdi Yazır. *Hak Dini Kur'an Dili*. İstanbul: Eser Kitabevi, [y.y.], [t.y.].